

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Soumrak hotovostních plateb?

S rokem 2018 v Praze i celé České republice přibývá míst, kde již není možné zaplatit hotovostí a jediná možná platba je skrze kreditní či debetní kartu. K tomu dochází na různých letních festivalech, zahrádkách, food-festivalech či gastro tržištích. Důvody jsou nasnadě: rychlost a pohodlnost pro zákazníky i pro samotné provozovatele a pokladní, kdy nutnost manipulace s hotovostí zdržuje a v případě následné manipulace s jídlem ani není příliš praktická.

Jak se k podobnému postupu staví český právní řád i příslušný regulátor napoví následující řádky. Na začátek něco suché teorie, základní podmínky používání bankovek a mincí v České republice upravuje zákon č. [136/2011](#) Sb., o oběhu bankovek a mincí, ve znění pozdějších předpisů[1], který je prováděn související vyhláškou č. [274/2011](#) Sb.[2]. Tento zákon samozřejmě popisuje i další podmínky, jako je nutný stav bankovek a mincí k tomu, aby mohly být použity ke svému účelu, tedy například že bankovka nesmí být ohořelá nebo zetlelá, poškozená nástražným zařízením na ochranu proti krádeži či ji nesmí chybět celý horní nebo spodní okraj. U mincí pak tyto nesmějí být například deformované nebo mít nečitelný obrazec či reliéf.

Pokud k naplnění těchto podmínek nedojde a bankovka či mince není dle dikce tohoto předpisu "nestandardně poškozená", tak platí, že jí má každý povinnost přijmout bez omezení a její příjem je možné odmítnout pouze z taxativně vyjmenovaných důvodů. Obecně sem patří následující situace (v praxi se pak dále drobně liší důvody pro odmítnutí pro "běžné" obchody, úvěrové instituce a Českou národní banku):

- bankovky či mince byly prohlášeny za neplatné a již uplynula doba pro jejich výměnu;
- jedná se o pamětní bankovky či pamětní mince; či
- jestliže se jedná o více než 50 tuzemských mincí v jedné platbě.

Platí tedy, že pokud tyto podmínky byly dodrženy, tak obchodník musí českou měnu ve formě bankovek či mincí vždy přijmout pro účely platby za zboží či služby. Pokud tedy stanoví, že je možné platby uhradit pouze kreditní či debetní kartou, tak porušuje výše jmenovaný předpis. V českém právu nicméně pro podobné jednání není stanovena žádná sankce, přesto společnosti kontaktované z tohoto důvodu Českou národní bankou připravují opatření, jak zajistit, že bude zákon dodržen.

Toho lze v praxi docílit několika způsoby, jedním z nich je například v rámci provozovny umístit automat, který vymění hotovost za kupóny a těmito pak bude možné v areálu platit, tedy se pro pokladní nic nezmění a dále nebudou muset manipulovat s hotovostí, ale zákazník získá možnost tuto svou hotovost využít.

Na letních festivalech pak často dochází k jednorázovému nabití hotovosti na čip, kterým jsou následně prováděny všechny platby, což má za následek mnohem rychlejší "odbavení" zákazníků zejména u velkých stánů. Nevýhody jsou samozřejmě jednak ve formě toho, že zákazník vždy přesně neví, kolik má na čipu "nabito", jednak po skončení akce si musí nechat vyplatit zůstatek z čipu opět v hotovosti.

Je to jeden z příkladů toho, jak pomalu reaguje vývoj právního řádu na poměrně rychlé inovace, kdy sice postupná adopce bezhotovostních (a v posledních letech i bezkontaktních) plateb[3] probíhá mnoho let, ale vždycky existovala paralelně vedle standardní možnosti danou platbu uhradit i hotovostně, přičemž naopak žádný právní rámec nenutí obchodníky povinně přijímat platební karty. Bude zajímavé sledovat, zda výskyt čistě "karetních" míst bude impulsem pro změnu příslušných předpisů, či zda bude stále nutné aplikovat ústupky ve formě různých žetonů a automatů pro hotovost.

Mgr. Ing. Jan Rataj,
senior associate

JUDr. Jan Metelka, LL.M.,
junior associate

DLA Piper Prague LLP, organizační složka

Panská 854/2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 817 111

e-mail: prague@dlapiper.com

[1] K dispozici >>> Zákon č. [136/2011](#) Sb.

[2] K dispozici >>> Vyhláška č. [274/2011](#) Sb.

[3] Případně plateb jiným způsobem - například skrze mobilní aplikaci

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)